

Dedičské právo ako nevyhnutná súčasť práva (Olomoucké právnické dny 22. – 23. mája 2025)

Frederika Vešelényiová

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Author

Mgr. Frederika Vešelényiová
Comenius University in Bratislava,
Faculty of Law
frederika.veselenyiova@flaw.uniba.sk

DOI:

<https://doi.org/10.46282/hti.2025.17.2.1077>

V dňoch 22. – 23. mája 2025 sa na pôde Právnickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci uskutočnil v poradí už osemnásty ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Olomoucké právnické dny. Táto konferencia je významným vedeckým podujatím v oblasti práva v stredoeurópskom priestore a každoročne ponúka priestor na výmenu najnovších poznatkov medzi akademickou obcou a odborníkmi z praxe.

Program dvojdnového podujatia bol starostlivo zostavený a rozdelený do dvanástich tematických sekcií, vrátane plenárnych vystúpení a panelových diskusií, ktoré sa venovali aktuálnym otázkam právnej vedy. V rámci konferencie vystúpilo množstvo rešpektovaných odborníkov z rôznych krajín, ktorí obohatili diskusie o poznatky z rôznych právnych systémov a odborov. Jednou z významných súčastí programu bola aj sekcia právnych dejín, ktorá sa konala prvý deň popoludní a niesla názov: „Es muß sein! Dedičské právo ako nevyhnutná súčasť práva.“ Táto sekcia sa zamerala na historické a komparatívne aspekty dedičského práva, pričom poukázala na jeho trvalý význam v živote jednotlivcov aj spoločnosti.

V prvom bloku predmetnej sekcie vystúpilo celkom päť rečníkov so svojimi príspevkami z prostredia nielen českej academickej pôdy ale rovnako tak zástupcov z Poľska. Vôbec prvý príspevok bol prednesený doc. JUDr. et Mgr. Ondřejem Horákem, Ph.D., ktorý svojím príspevkom *Komparativní přístupy v dědičském právu mezi Skyllou a Charybdou*, venoval pozornosť zdrojom predstavujúcim inšpiráciu a vzory pre súčasne účinnú právnu úpravu dedenia v Českej republike s poukazom na stredoeurópske tradície zreteľné v legislatívnej dikcii. Druhý príspevok predniesol rečník Jakub Slavík, ktorého príspevok priniesol komplexný náhľad na problematiku úpravy dedičskoprávnej ochrany potomkov v kontexte vyčlenenia majetku zostaviteľa závetu. Predmetná otázka je obzvlášť zásadnou s ohľadom na základné hodnoty dedičského práva v kontinentálnych právnych systémoch, na ktorých je taktiež formovaná aj legislatívna úprava Českej republiky. Sekcia bola obohatená aj o príspevky rečníkov, ktorý sa aktívne venujú výkonu notárskej praxe, príkladom čoho bol vstup Kristiána Fischera. Jeho príspevok bol venovaný problematike testamentárnej postupnosti ku konkrétne vymedzeným veciam, ktoré v dobe smrti už nie sú súčasťou pozostalosti zostaviteľa, pričom poukázal na tendencie najmä pri koncipovaní halografného druhu testamentu individuálne či druhovo

odkazovať veci z majetku. Riešenou otázkou v príspevku bolo čo v prípade, ak sa predmetná vec už nenachádza v pozostalosti, na riešenie ktorej rečník využil komparatívnu analýzu z historického i geografického pohľadu. Problematika partikulárneho druhu nástupníctva konkrétne nástupníctvu zvereneckému bol venovaný príspevok Filipa Plašila, ktorý poukázal na čoraz vyššiu popularitu zvereneckého nástupníctva, kde zostaviteľ testamentu povolí primárnemu dedičovi voľné nakladanie s majetkom, a problematické implikácie, ktoré takto zostavený testament prináša v aplikačnej praxi.

Prvý blok sekcie uzavrel zahraničný rečník Wladyslaw Peksa, ktorého prezentácia poskytla chronologický štruktúrovaný prehľad komplikovaného legislatívneho vývoja na fragmentovanom území Poľska v 20. storočí.

Druhý blok sekcie bol zahájený príspevkom rečníka Matouša Procházku z Univerzity Palackého v Olomouci. Svoju prezentáciu zamerl na jednu zo základných zásad dedičského práva t.j. „*zásada zachovania hodnôt a jej prejavy*“ a jej aplikácie predmetnej zásady najmä v otázke dedičskej spôsobilosti. Príspevky neboli venované len konkrétnym inštitútom dedičského práva ale taktiež aj významným osobnostiam v oblasti právnej vedy venujúcim sa výskumu predmetnej problematiky. Dávid Marhol predstavil osobnosť Egona Weisa významného romanistu a civilistu dvadsiateho storočia, ktorého tézy sú pre českú prax relevantné až do súčasnosti. Univerzita Komenského v Bratislave bola zastúpená Karin Rakovou, ktorá vystúpila s príspevkom „*Dôvod vydedenia v čase. V kontexte hraníc autonómie vôle poručiteľa*“ v komparatívnej analýze slovenskej a českej účinnej právnej úpravy. Sekciu uzatvorila prezentácia prof. Mgr. et. Mgr. Miroslava Lysého PhD, na tému „*Závety vo Varadínskom registri*“, ktorá priniesla náhľad do prameňov stredovekého uhorského práva.

Sekcia právnych dejín jednoznačne ukázala, že dedičské právo má neprerušenu kontinuitu vývoja a že jeho štúdium a porozumenie má nielen historickú, ale aj aktuálnu aplikačnú hodnotu. Príspevky prepojili teóriu s praxou, pričom reflektovali výzvy dnešnej legislatívy z pohľadu akademikov, notárov aj sudcov.

Záverom možno konštatovať, že osemnásť ročník Olomouckých právnických dní vytvoril vynikajúcu platformu pre odbornú diskusiu, prezentáciu vedeckých poznatkov a medzinárodnú výmenu skúseností. Plenárne diskusie, ktoré sa sústredili najmä na digitalizáciu práva a jej implikácie pre právnu prax, vhodne doplnili odborne bohatý program.